

Kursplan

Fakulteten för samhällsvetenskap
Institutionen för didaktik och lärares praktik

1GN440 Barns fria tid i fritidshem, 15 högskolepoäng
Children's Spare Time in Extended School Education, 15 credits

Huvudområde

Didaktik

Ämnesgrupp

Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1F

Fastställande

Fastställd av Fakulteten för samhällsvetenskap 2020-01-22

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2020

Förkunskaper

1GN415 Fritidshemmets didaktik I, meningsfull fritid 7,5 hp, eller motsvarande

Mål

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- redogöra för teorier om formella och informella lärprocesser i fritidshem
- redogöra för och reflektera över betydelsen av miljöns inverkan för elevers lärande
- söka och använda sig av forskningsresultat med relevans för ämnesområdet

Delkurs 1: Den fria tidens lärande, 6 hp

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- problematisera och diskutera situationsstyrt och utvidgat lärande på fritidshemmets olika arenor
- använda praktiska och estetiska lärprocesser för att stimulera varje elevs lärande och utveckling på fritidshemmets olika arenor
- problematisera didaktiska förhållningssätt i fritidshem

Delkurs 2: Utomhuspedagogik, 6 hp

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- redogöra för utomhuspedagogikens teoretiska grunder
- problematisera och reflektera över uterummet som pedagogisk arena och dess betydelse för elevers lärande

utvärdering för elevernas lärande

- självständigt utifrån aktuella styrdokument och med beaktande av säkerhetsaspekter planera, organisera och genomföra utomhuspedagogisk undervisning utifrån grundläggande kunskaper om olika natur- och kulturmiljöer

Delkurs 3: Rapportarbete, 3 hp

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- söka och använda sig av forskning med relevans för ämnesområdet
- formulera en problem i förhållande till tidigare forskningsresultat
- i en mindre vetenskaplig rapport beskriva och reflektera över tidigare forskningsresultat inom valt fritidspedagogiskt område

Innehåll

Professionsbas och professionell progression

I kursen behandlas hur grundlärare i fritidshem undervisar genom att nyttja både formella och informella läroprocesser i sin undervisning. Genom att synliggöra hur lärande i fritidshem kan ta sig i uttryck i situationsstyrt och utvidgat lärande problematiseras professionen i relation till övriga grundlärare och de villkor som råder i fritidshemmet. Kursen utgör en fördjupning för den studerande att reflektera över hur praktiska och estetiska läroprocesser bidrar till lärande på fritidshem. Didaktiska konsekvenser av övergångar till och utskolning från fritidshem problematiseras. Reflektioner för hur lärare utvecklar lärandemiljöer både inomhus och utomhus ingår i kursen.

Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression

Den studerande utvecklar sitt vetenskapliga förhållningssätt genom att söka aktuell forskning som rör barns lärande på fritidshemmets olika arenor. I kursen ingår att skriva och presentera en mindre rapport. Den studerande ska formulera en problemställning samt söka och sammanställa forskning med relevans för ämnesområdet till en litteraturstudie.

Delkurs 1 Den fria tidens lärande 6 högskolepoäng

I delkursen behandlas barns fria tid och fokus riktas mot hur barn och unga lär i en mängd olika sammanhang och på olika arenor. Teorier om lärande diskuteras och problematiseras. Lärande som förläggs till fritidshemmet och till platser utanför klassrummet synliggörs där praktiska och estetiska läroprocesser kan utgöra verktyg. Kursen belyser hur grundlärare i fritidshem didaktiskt kan bidra med ett utforskande och laborativt arbetssätt genom ett utvidgat och situationsstyrt lärande. Övergångar och utskolning problematiseras i relation till fritidshemmet.

Delkurs 2 Utomhuspedagogik 6 högskolepoäng

I delkursen tillämpas ett utomhuspedagogiskt förhållningssätt där teoretiska kunskaper omsätts i praktisk handling i den närliggande miljön exempelvis via Turf/Geocaching och äventyrspedagogik. I kursen läggs vidare en grund för medvetenhet, förståelse och kunskap om hur upplevelser i utomhusmiljön kan nyttjas i pedagogisk verksamhet. Användning av natur och skolgård som alternativa lärmiljöer ingår i kursen.

Delkurs 3 Rapportarbete 3 högskolepoäng

I delkursen behandlas litteratursökning via databaser samt hur forskningsbara frågor inom ämnesområdet kan formuleras. Undervisning om hur en forskningsöversikt kan sammanställas och stöd i akademiskt skrivande samt presentation av ett rapportarbete ingår som moment i kursen.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier, gruppuppgifter, laborationer. Fältstudier eller studiebesök där praktiska och estetiska uttryckssätt kommer till uttryck kan förekomma i kursen.

Examination

EXAMINATION

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.
I delkurs 1 sker examination genom en salstentamen och ett seminarium.

Examination i delkurs 2 sker genom två praktiska examinationer inom områdena; natur och skolgård som alternativa lärmiljöer samt växtkunskap/flora, utöver detta en miljöanalys och en hemtentamen.

Examination i delkurs 3 består av en skriftlig rapport.

För betyget Godkänd krävs att kursens mål är uppnådda. För att erhålla betyget Väl godkänd på hela kursen krävs betyget Väl godkänd på minst två delkurser.

Förnyad examination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet.

Om universitetet beslutat att en student har rätt till särskilt pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att ge ett anpassat prov eller att studenten genomför provet på ett alternativt sätt.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs kursvärdering. Resultat och analys av genomförd kursvärdering ska skyndsamt återkopplas till de studenter som genomfört kursen. Studenter som deltar vid nästa kurstillfälle erhåller återkoppling vid kursstart. Kursvärdering genomförs anonymt.

Överlappning

Kursen kan inte ingå i en examen tillsammans med följande kurser som helt eller delvis överlappar innehållet i denna kurs: 1GN025 - Barns fria tid i fritidshem 15 hp

Övrigt

Eventuella merkostnader i samband med kursen bekostas av den enskilde studerande.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Litteraturlista Delkurs 1 - Den fria tidens lärande 6 hp

Ackesjö, Helena. (2016). *Övergångar mellan skolformer. Kontinuitet och progression från förskola och skola*. Stockholm: Liber, (200 s). ISBN 978-91-47-12208-0.

Ackesjö, Helena, Berggren, Jonas, Ellborg, Katarina, Dahl, Marianne, Friman, Per Ola & Koskenkorva, Kari. (2017). *Entreprenöriell fritidspedagogik - att bygga handlingskraft, mod, självförtroende och motivation*. Stockholm: Liber, (194 s). ISBN: 978-91-47-12251-6.

Gustafsson Nyckel, Jan., Haglund, Björn & Lager, Karin (red.). (2020) *Fritidshemmets pedagogik i en ny tid*. Malmö: Gleerups. Valda delar (ca 60 s). ISBN 978-91-511-0101-9

Gärdenfors, Peter. (2010). *Lusten att förstå. Om lärande på människors villkor*. Stockholm: Natur och Kultur, (271 s). ISBN: 9789127121652.

Jensen, Mikael. (2011). *Den fria tidens lärande*. Lund: Studentlitteratur, Valda delar (45 s). ISBN: 9789144074405.

Lund, Stefan. (2012). "Bostadsområde, klasserfarenhet och fritidspraktiker." I Assarsson Aarsand, Liselott & Aarsand, Pål André. (red.) (2012). *Familjeliv och lärande*. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur, (s. 225-244). ISBN 9789144078090.

Skolverket (2017). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011: reviderad 2017*. Stockholm: Skolverket, (289 s). ISBN: 9789138327166.

Skolverket. (2014). *Fritidshem. Skolverkets allmänna råd med kommentarer. Fritidshem*. Stockholm: Fritzes, (65 s). ISBN 9789175591155.

Säljö, Roger. (2015). *Lärande: En introduktion till perspektiv och metaforer*. Malmö: Gleerups, valda delar (ca 30 s). ISBN 9789140688262.

Vetenskapliga artiklar tillkommer, samt ytterligare litteratur som väljs i samråd med kursansvarig lärare, ca 100 s.

Litteraturförteckning Delkurs 2 - Utomhuspedagogik 6 hp

Obligatorisk litteratur

Boverket. (2007). *Landskapets upplevelsevärden. Vilka är de och var finns de?* Karlskrona: Boverkets publikationsservice, valda delar (100 s). pdf. ISBN:978-91-85751-10-5.

Brugge, Britta, Glantz Mats, & Sandell, Klas. (2011). *Friluftslivets pedagogik. För kunskap, känsla och livskvalitet*. Stockholm: Liber, (258 s). ISBN: 978-91-47-10003-3.

Dahlgren, Lars-Owe, Sjölander, Sverre, Strid Jean Paul & Szczepanski, Anders. (red) (2007). *Utomhuspedagogik som kunskapskälla. Närmiljö blir lärmiljö*. Lund: Studentlitteratur, (200 s). ISBN: 978-91-44-04559-7.

Faskunger, Johan, Szczepanski, Anders, & Åkerblom, Petter (2018). *Klassrum med himlen som tak. En kunskapsöversikt om vad utomhusundervisning betyder för lärandet i grundskolan*, Skrifter från Forum för ämnesdidaktik vid Linköpings universitet nr 10, (62 s) Linköping: Linköping University Electronic Press. ISBN:978-91-7685-259-0. Tillgänglig på Internet.

Lundegård, Iann. (red) (2004). *Utomhusdidaktik*. Lund: Studentlitteratur, valda delar (75 s). ISBN:9789144024929. Tillhandahålls av inst. för Idrottsvetenskap.

Naturvårdsverket. (2006). *Naturen som kraftkälla*. Naturvårdsverkets webbbokhandel, (26 s). pdf. ISBN:91-620-8252-3.

Skolverket (2017). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011: reviderad 2017*. Stockholm: Skolverket, (289 s). ISBN: 9789138327166.

Litteraturförteckning Delkurs 3 - Rapportarbete 3 hp

Dimenäs, Jörgen. (red) (2007). *Lära till lärare: att utveckla läraryrket – vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. 1. uppl. Stockholm: Liber, kap 1, 2, 7, 8, 9 (ca 50 s).

Falkner, Carin. & Ludvigsson, Ann. (2016). *Fritidshem och fritidspedagogik: en forskningsöversikt. Forskning i korthet, nr 1*, (68 s.), Lund: Kommunförbundet Skåne. Tillgänglig på Internet.

Strömquist, Siv, (2014) *Uppsatshandboken: råd och regler för utformningen av examensarbeten och vetenskapliga uppsatser*. 6. uppl. Uppsala: Hallgren & Fallgren, (142 s). ISBN: 9789173828710

Ytterligare litteratur kan tillkomma i samråd med kursansvarig lärare.

Vetenskapliga artiklar tillkommer, ca 100 s. Tillhandahålls av institutionen.